

JUSTIITS- JA DIGIMINISTEERIUM

Põhja-Sakala Vallavolikogu liige Priit Toobal
priit.toobal@pohja-sakala.ee

Teie 17.02.2026
Meie 19.02.2026

nr 9-2/1182-2

Vastus täiendavale selgitustaotlusele

Täname Teid pöördumise eest.

Alljärgnev seisukoht põhineb üksnes Teie kirjeldatud faktilistel asjaoludel. Tegemist on õigusselgitusega, mille eesmärk on selgitada korruptsioonivastase seaduse (edaspidi KVS) võimaliku kohaldumise põhimõtteid. Vastus ei kujuta endast järelevalvemenetluse tulemust ega lõplikku hinnangut konkreetsete isikute tegevusele.

Teie esitatud dokumentide kohaselt on revisjonikomisjoni tööplaani muutmise eelnõu algatajaks volikogu saadikurühm, selle koostamises osales mitu saadikut ning üks koostajatest ja kavandatav ettekandja on isik, kes on kontrollitava sihtasutuse nõukogu esimehe suhtes KVS § 7 tähenduses seotud isik.

KVS § 11 lõike 1 kohaselt on ametiisikul keelatud otsuse või toimingute tegemine muu hulgas juhul, kui: (1) otsus või toiming tehakse temaga seotud isiku suhtes; (2) ametiisik on teadlik enda või temaga seotud isiku majanduslikust või muust huvist, mis võib otsust või toimingut mõjutada; (3) esineb korruptsioonioht.

Toimingupiirang ei piirdu üksnes lõpliku otsuse vastuvõtmise või hääletamisega. See hõlmab ka otsuse sisulist ettevalmistamist ja kujundamist, kui sellel tegevusel võib olla mõju konkreetse asja lahendamisele.

Seetõttu võib revisjonikomisjoni tööplaani muutva otsuse eelnõu koostamine ja algatamine olla käsitatav toiminguna KVS § 11 tähenduses, kui eelnõu puudutab seotud isiku suhtes läbiviidava kontrolli ajastust või muud sisulist aspekti.

Õiguslikult on asjakohane asjaolu, et eelnõu on algatatud saadikurühma poolt ning selle koostamises osales mitu volikogu liiget.

KVS kohaldamisel tuleb hinnata iga ametiisiku rolli eraldi. Kollektiivne algatus ei välista toimingupiirangu kohaldumist konkreetse isiku suhtes, kuid võib siiski mõjutada hinnangut sellele, kas ja millises ulatuses oli tal otsuse kujunemisel määrav või sisuline roll.

Kui isiku osalus piirub formaalse allkirjastamise või ettekandja rolliga ilma sisulise otsuse kujundamiseta, võib korruptsiooniohu hinnang olla teistsugune kui olukorras, kus ta oli sisuline initsiaator või otsustav mõjutaja. Lõplik hinnang sõltub konkreetsetest faktilistest asjaoludest.

KVS § 11 lõike 1 punkti 3 kohaselt on ametiisikul keelatud otsuse või toimingute tegemine, kui ta on teadlik korruptsiooniohust. Seaduse regulatsiooni eesmärk on vältida olukordi, kus ametiisiku tegevus võib anda temale või temaga seotud isikule põhjendamatu eelise või tekitada objektiivselt põhjendatud kahtluse otsuse erapooletuses.

KVS ei eelda toimingupiirangu kohaldamiseks tegeliku mõjutamise või kahjuliku tagajärje tõendamist. Piisav on olukord, kus esineb objektiivselt hinnatav risk, et otsuse tegemisel võib rolli mängida seotud isiku huvi või muu erahuvi.

Seetõttu tuleb hinnata, kas kirjeldatud olukorras võib tööplaani muutmine ja revisjoni edasilükkamine tekitada objektiivselt põhjendatud korruptsiooniohu KVS § 11 lõike 1 tähenduses.

Kui tööplaani muutmise praktiliseks tagajärjeks on juba alustatud revisjoni edasilükkamine seotud isiku juhitava asutuse suhtes, võib see objektiivselt mõjutada järelevalvemenetluse kulgu või ajastust.

KVS on ennetava iseloomuga õigusakt ning suunatud huvide konflikti ja korruptsiooniohu ennetamisele juba ohu tasandil. Rikkumise tuvastamiseks ei ole vaja tõendada tegelikku mõjutamist või kahju. Piisav võib olla objektiivselt põhjendatav oht, et otsuse tegemisel võib rolli mängida seotud isiku huvi.

Samas tuleb hinnata ka otsuse konteksti, põhjendusi ning seda, kas ajastuse muutmine on põhjendatud üldiste töökorralduslike kaalutlustega.

Kui esineb KVS § 11 lõikes 1 nimetatud olukord, peab ametiisik hoiduma sellisest tegevusest, millel võib olla mõju otsuse kujunemisele. See võib hõlmata eelnõu sisulist ettevalmistamist, selle algatamist ning arutelul ja hääletamisel osalemist.

Taandumiskohustuse hindamisel tuleb arvesse võtta isiku tegelikku rolli ja mõju otsuse kujunemisele. Kui isik on KVS § 7 tähenduses seotud isikuga, kelle suhtes revisjon toimub, tuleb hinnata taandumise vajadust, arvestades isiku rolli, otsuse mõju ning KVS § 11 lõikes 1 sätestatud asjaolusid.

Kui ametiisik osaleb otsuse sisulises ettevalmistamises, kuid taandub hiljem hääletamisest, ei pruugi see alati välistada võimalikku toimingupiirangu rikkumise riski.

Samas, kui tema roll otsuse kujundamisel oli piiratud ning ta taandub arutelust ja hääletamisest, võib see vähendada korruptsiooniohu realiseerumise tõenäosust.

Lõplik hinnang sõltub konkreetsete asjaolude kogumist.

Kokkuvõtvalt:

1. Eelnõu koostamine ja algatamine võib olla käsitatav KVS § 11 tähenduses toiminguna.
2. Revisjoni ajastuse muutmine võib teatud asjaoludel kujutada endast korruptsiooniohu tekkimise riski, kui see puudutab seotud isikut.
3. Kollektiivne algatus ei välista toimingupiirangu kohaldumist, kuid iga ametiisiku rolli tuleb hinnata eraldi.
4. Taandumiskohustus võib laieneda nii eelnõu sisulisele ettevalmistamisele kui ka arutelule ja hääletamisele.
5. Lõplik hinnang sõltub kõigi faktiliste asjaolude terviklikust hindamisest.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Kätlin-Chris Kruusmaa
korruptsiooniennetuse poliitika tiimijuht

Eduard Odinets 5380 8478
eduard.odinets@justdigi.ee